

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اراک

معاونت تحقیقات و فناوری

سند سیاستی حمایت از توسعه فناوری و نوآوری

چارچوب سیاستگذاری، حمایت و ارائه خدمات حوزه توسعه فناوری سلامت دانشگاه

سال ۱۴۰۵

۱- شناسنامه سند

عنوان	مقدار	عنوان	مقدار
عنوان سند	سند سیاستی حمایت از توسعه فناوری و نوآوری	کد سند	HTDO-POL-۰۱
واحد متولی	/ معاونت تحقیقات و فناوری گروه توسعه فناوری سلامت	نوع سند	سیاستی - راهبردی
مرجع تصویب	شورای فناوری دانشگاه	وضعیت	پیشنهادی جهت تصویب
دامنه کاربرد	کلیه ارکان و فرایندهای حمایت از توسعه فناوری و نوآوری	نسخه	۱.۰
تاریخ تدوین	۱۴۰۵	دوره بازنگری	حداکثر هر دو سال یا با تغییر مقررات
مالک سند	معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه	مسئول پایش	گروه توسعه فناوری سلامت

۲- مقدمه و ضرورت

توسعه فناوری و نوآوری در دانشگاه علوم پزشکی صرفاً به معنای ایجاد شرکت، ثبت اختراع یا استقرار واحدهای فناور نیست؛ بلکه فرایندی برای تبدیل دانش، ظرفیت‌های علمی و تخصصی و مسائل واقعی حوزه سلامت به راه‌حل‌های قابل استفاده، فناوری، محصول، خدمت و کسب‌وکار و در نهایت ایجاد ارزش علمی، اقتصادی و اجتماعی است.

دانشگاه علوم پزشکی اراک در کنار ظرفیت‌های علمی، پژوهشی و درمانی خود در استانی با ظرفیت صنعتی قابل توجه فعالیت می‌کند. این شرایط زمینه مناسبی برای توسعه همکاری‌های مسئله‌محور میان دانشگاه، صنعت، بخش خصوصی، دستگاه‌های اجرایی و سایر بازیگران زیست‌بوم نوآوری فراهم می‌سازد.

در عین حال، توسعه فناوری با محدودیت‌هایی از جمله محدودیت منابع و زیرساخت، دشواری تجاری‌سازی، ضعف برخی پیوندهای دانشگاه و صنعت، محدودیت مشوق‌های فعالیت فناورانه و پیچیدگی برخی فرایندهای اداری و مالی مواجه است. بنابراین حمایت‌های دانشگاه باید هدفمند، مرحله‌محور شفاف، خروجی‌محور و متناسب با ظرفیت‌های واقعی باشد.

این سند چارچوب سیاستی حمایت از توسعه فناوری و نوآوری در دانشگاه را تعیین می‌کند و مبنای طراحی و ارائه حمایت‌ها و خدمات حوزه توسعه فناوری قرار می‌گیرد. این سند جایگزین آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی نیست و در موارد تعارض، قوانین و مقررات بالادستی و ابلاغیه‌های معتبر ملاک عمل خواهد بود.

۳- رسالت حوزه فناوری سلامت

رسالت حوزه توسعه فناوری سلامت دانشگاه عبارت است از:

«شناسایی، توانمندسازی، هدایت و حمایت از ظرفیت‌های دانشگاه و زیست‌بوم پیرامونی برای تبدیل دانش و مسائل واقعی حوزه سلامت به فناوری، محصول، خدمت، کسب‌وکار و راه‌حل‌های قابل اجرا و ارزش آفرین.»

بر این اساس، گروه توسعه فناوری سلامت و ارکان مرتبط، صرفاً ارائه‌دهنده خدمات اداری یا برگزارکننده رویداد نیستند؛ بلکه وظیفه اصلی آنها ایجاد و مدیریت مسیر تبدیل مسئله و ایده به خروجی فناورانه و ارزش آفرین است.

۴- اصول حاکم بر حمایت‌ها

اصل	سیاست
مسئله‌محوری	اولویت با فعالیت‌هایی است که به مسئله واقعی و مشخص در حوزه سلامت، صنعت، جامعه یا دانشگاه پاسخ می‌دهند.

حمایت تا حد امکان به خروجی مشخص مانند پروژه، نمونه اولیه، ثبت اختراع، مجوز، محصول، قرارداد شرکت، فروش، جذب سرمایه یا حل مسئله متصل می‌شود.	خروجی محوری
نوع و میزان حمایت متناسب با مرحله بلوغ فناوری و نیاز واقعی متقاضی تعیین می‌شود.	مرحله محوری
حمایت بر اساس کیفیت ایده، ظرفیت تیم، امکان‌پذیری، نیاز بازار و احتمال ایجاد خروجی تعیین می‌شود.	شایسته محوری
دانشگاه در موارد لازم از ظرفیت دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی، شرکت‌ها، مشاوران و سایر ارائه‌دهندگان خدمات تخصصی استفاده می‌کند.	شبکه محوری
با توجه به محدودیت منابع، از توزیع یکنواخت و کم‌اثر حمایت‌ها پرهیز و منابع بر اولویت‌های دارای احتمال اثرگذاری بیشتر متمرکز می‌شوند.	تمرکز منابع
معیارهای حمایت، تعهدات، خروجی مورد انتظار و نتایج حمایت باید قابل ثبت، پیگیری و ارزیابی باشد.	شفافیت و مستندسازی
دانشگاه تا حد امکان نقش سیاستگذار، تسهیلگر، شبکه‌ساز و فراهم‌کننده دسترسی به منابع را ایفا می‌کند.	تسهیلگری به‌جای تصدی‌گری

۵- ارکان حوزه فناوری سلامت دانشگاه

- شورای فناوری دانشگاه
- گروه توسعه فناوری سلامت
- حوزه مالکیت فکری
- حوزه ارتباط با صنعت
- مرکز رشد فناوری سلامت
- شبکه کارشناسان، مشاوران، اعضای هیئت علمی، مراکز تحقیقاتی، شرکت‌ها و سایر ارائه‌دهندگان خدمات تخصصی فناوری

۶- سیاست های حوزه ای و چهارچوب خدمات

رکن	مأموریت/سیاست	حمایت‌ها و خدمات اصلی	مرجع اجرایی
شورای فناوری دانشگاه	سیاستگذاری، راهبری، تصویب چارچوب حمایت‌ها و نظارت بر عملکرد ارکان فناوری.	تصمیم‌گیری و تصویب؛ تعیین اولویت؛ تصویب چارچوب خدمات؛ نظارت و پایش.	آیین‌نامه شورای فناوری دانشگاه و مصوبات شورا
گروه توسعه فناوری سلامت	ایجاد جریان مستمر ایده و پروژه هدایت متقاضیان، شبکه‌سازی و هماهنگی خدمات و زیرساخت‌ها.	مشاوره، هدایت، شبکه‌سازی، آموزش، تسهیل دسترسی به زیرساخت و خدمات تخصصی. پایش.	ضوابط معاونت تحقیقات و فناوری و مصوبات شورای فناوری

مالکیت فکری	شناسایی، حفاظت، ثبت و تسهیل بهره‌برداری از دارایی‌های فکری.	آموزش، مشاوره، ارزیابی ظرفیت ثبت، ارجاع تخصصی و تسهیل ثبت.	آیین‌نامه مالکیت فکری و مقررات بالادستی
ارتباط با صنعت	ایجاد همکاری‌های مسئله‌محور دانشگاه با صنایع و سازمان‌ها.	شناسایی نیاز، بانک مسئله معرفی توانمندی، تطبیق، تسهیل قرارداد و پایش پروژه.	دستورالعمل اجرایی ارتباط با صنعت و قراردادها
مرکز رشد فناوری سلامت	استقرار، رشد و توانمندسازی هدفمند واحدهای فناوری و کمک به توسعه محصول و تجاری‌سازی.	پذیرش و استقرار، خدمات مشاوره‌ای و آموزشی شبکه‌سازی، دسترسی به زیرساخت، پایش رشد و خروج موفق.	اساسنامه و دستورالعمل‌های مرکز رشد

۷- بسته‌ها و حمایت‌های قابل ارائه

- حمایت مشاوره‌ای: فناوری، کسب‌وکار، حقوقی، مالکیت فکری، مهندسی، رگولاتوری و تجاری‌سازی.
- حمایت آموزشی: آموزش و توانمندسازی اعضای هیئت علمی، دانشجویان، کارکنان، فناوران و سایر ذی‌نفعان.
- حمایت زیرساختی: تسهیل دسترسی به فضا، آزمایشگاه، تجهیزات، نمونه‌سازی، زیرساخت محاسباتی و خدمات تخصصی در حدود ظرفیت.
- حمایت مالی: ارائه یا تسهیل دسترسی به تسهیلات، کمک‌هزینه‌ها و منابع بیرونی در چارچوب مقررات و اعتبارات.
- حمایت شبکه‌ای: اتصال به صنایع، سرمایه‌گذاران، دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی، شرکت‌های تخصصی و سایر بازیگران.
- حمایت از تجاری‌سازی: تسهیل اعتبارسنجی بازار، الزامات مجوز، توسعه محصول، ارتباط با مشتری و ورود به بازار.
- حمایت مالکیت فکری: ارزیابی، مشاوره و تسهیل ثبت و بهره‌برداری از دارایی‌های فکری واجد شرایط.

۸- اولویت‌های راهبردی

- فناوری‌های سلامت و تجهیزات پزشکی
- دارو، فرآورده‌های طبیعی و فناوری‌های مرتبط
- سلامت دیجیتال و فناوری اطلاعات سلامت
- هوش مصنوعی و کاربردهای آن در سلامت
- فناوری‌های مرتبط با صنایع و مسائل سلامت استان
- فناوری‌های بین‌رشته‌ای با مشارکت مهندسی، علوم پایه، علوم داده و سایر رشته‌ها

- فناوری‌هایی که ظرفیت تبدیل به محصول، خدمت یا کسب‌وکار دارند

۹- چهارچوب ارزیابی درخواست حمایت

- ✓ مسئله چیست و اهمیت آن چگونه احراز می‌شود؟
- ✓ راه‌حل یا فناوری پیشنهادی از نظر علمی و فنی تا چه حد قابل دفاع و امکان‌پذیر است؟
- ✓ تیم و ظرفیت اجرایی لازم وجود دارد یا قابل تأمین است؟
- ✓ خروجی مورد انتظار، زمان‌بندی و معیار سنجش موفقیت چیست؟

نتیجه بررسی می‌تواند شامل حمایت، حمایت مشروط، ارجاع برای تکمیل، عدم حمایت یا هدایت متقاضی به مسیر یا نهاد مناسب‌تر باشد.

۱۰- نظام پایش و ارزیابی

- ❖ سطح فعالیت: تعداد آموزش‌ها، مشاوره‌ها، جلسات، درخواست‌ها، واحدهای فناور و سایر فعالیت‌های اجرایی.
 - ❖ سطح خروجی: پروژه‌های فناوری، نمونه‌های اولیه، ثبت اختراع، محصولات دارای مجوز، قراردادهای صنعتی، شرکت‌های ایجادشده و خدمات فناوری.
 - ❖ سطح پیامد: فروش، تجاری‌سازی، جذب سرمایه، حل مسائل واقعی، قراردادهای پایدار، ورود محصول به بازار و اثرگذاری بر سلامت.
- در ارزیابی داخلی، سطح خروجی و پیامد نسبت به صرفاً افزایش حجم فعالیت‌ها از اهمیت بیشتری برخوردار است.

۱۱- مستندسازی و شواهد قابل ارائه برای ارزیابی و اعتباربخشی

کلیه حمایت‌ها و خروجی‌های حوزه فناوری باید تا حد امکان دارای مستندات قابل ردیابی باشند. حسب مورد، مستندات شامل موارد زیر است:

- مصوبه یا صورتجلسه شورای فناوری یا مرکز رشد
- قراردادهای تفاهم‌نامه‌های معتبر
- گزارش‌های فنی و گزارش نهایی پروژه
- مستندات ثبت اختراع و سایر دارایی‌های فکری
- مجوزها و مستندات قانونی محصول
- اسناد استقرار و قرارداد واحدهای فناور
- اسناد مالی، وصول اعتبارات و قراردادهای خدمات فناوری
- مستندات آموزش‌ها و برنامه‌های توانمندسازی
- گزارش عملکرد، داشبورد و شاخص‌های پایش
- مستندات فروش، قراردادهای صنعتی، جذب سرمایه یا سایر شواهد تحقق خروجی

۱۲- ارتباط با آیین نامه ها و اسناد بالادستی

این سند چارچوب سیاستی داخلی دانشگاه است و اجرای هر حوزه باید مطابق آخرین نسخه معتبر اسناد زیر انجام شود:

- آیین نامه شورای فناوری دانشگاه
- آیین نامه مالکیت فکری دانشگاه
- دستورالعمل ارتباط با صنعت و قراردادهای دانشگاه
- اساسنامه و دستورالعمل های مرکز رشد
- مصوبات شورای فناوری دانشگاه
- ضوابط و دستورالعمل های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در حوزه توسعه فناوری
- سایر قوانین و مقررات بالادستی مرتبط با فناوری، نوآوری، شرکت های دانش بنیان، قراردادهای پژوهشی و ارتباط دانشگاه و صنعت

در صورت تغییر یا ابلاغ مقررات جدید، مرجع ذی ربط موظف است آثار آن را بررسی و در صورت نیاز پیشنهاد اصلاح این سند را به شورای فناوری ارائه کند. در موارد تعارض، مقررات بالادستی ملاک عمل خواهد بود.

۱۳- نقشه ارجاع به اسناد اجرایی

حوزه	سند مرجع اجرایی	مسئول پیگیری
حاکمیت و سیاستگذاری فناوری	آیین نامه شورای فناوری دانشگاه / مصوبات شورا	دبیرخانه شورای فناوری
مالکیت فکری	آیین نامه مالکیت فکری	مسئول حوزه مالکیت فکری
ارتباط با صنعت	دستورالعمل ارتباط با صنعت و قراردادها	مسئول حوزه ارتباط با صنعت
مرکز رشد	اساسنامه و دستورالعمل های مرکز رشد	رئیس / مسئول مرکز رشد
پروژه های فناورانه	ضوابط پروژه های فناوری و مصوبات شورای فناوری	گروه توسعه فناوری
خدمات فناوری	مصوبات تعرفه و ضوابط خرید / ارائه خدمات فناوری	گروه توسعه فناوری / شورای فناوری
آموزش و فرهنگ سازی	برنامه ها و دستورالعمل های مصوب توسعه فناوری	گروه توسعه فناوری

۱۴- مبانی تدوین سند

- سند «ارزشیابی فناوری» وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شامل شاخص ها و مستندات مورد قبول ارزیابی حوزه فناوری.
- آیین نامه ها، اساسنامه ها، دستورالعمل ها و مصوبات معتبر دانشگاه در حوزه شورای فناوری، مالکیت فکری، ارتباط با صنعت و مرکز رشد؛ متن اجرایی این اسناد در زمان اجرا ملاک عمل است.
- قوانین و مقررات بالادستی مرتبط با توسعه فناوری و نوآوری، حسب آخرین نسخه ابلاغی.

۱۵- تایید و تصویب

این سند در بیست و نهمین جلسه شورای فناوری دانشگاه به تصویب رسیده و از زمان تصویب قابل اجراست.